

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

P7_TA(2014)0017

Piirkondlik märgistus

Euroopa Parlamendi 14. jaanuari 2014. aasta resolutsioon piirkondliku märgistuse ja parimate tavade kohta maapiirkondade majanduses (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 174 ja sellele järgnevaid artikleid, milles kehtestatakse eesmärgiks majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus ja määratletakse struktuursed rahastamisvahendid selle saavutamiseks,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 39, milles kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 ⁽¹⁾,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 ⁽²⁾,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0456/2013),
- A. arvestades, et territoriaalse arengu määratlus on muutunud viimastel aastatel järjest olulisemaks, eelkõige tänu otsesema viite lisamisele Lissaboni lepingusse;
- B. arvestades, et Euroopa maaelu arengu poliitikat, mis on ÜPP teine samm, tunnustati ametlikult seoses Agenda 2000 reformiga; arvestades, et see reform andis maaelu arengu poliitikale staatuse, mis läheb sotsiaal- ja struktuuripoliitikast, mida rakendatakse üksnes põllumajandusturgude poliitika täiendusena, kaugemale;
- C. arvestades, et regionaalpoliitika tulevases raammääruses kutsutakse liikmesriike üles võtma kasutusele integreeritud planeerimist ja kavandamist, mis tagaks suurema sidususe Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (ja Euroopa Kalandusfondi) mitmeaastaste programmide vahel tänu ühisele strateegilisele raamistikule, mis väldiks topeltrahastamist ja topeltagatust ja mille eesmärgiks on saavutada strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgid ning mis kehtestati liikmesriikide poolt majandus- ja sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega koostöös koostatud partnerluslepingus; arvestades, et sellest tulenevalt tuleb territooriumide, eelkõige maapiirkondade arengut soodustavad meetmed ja algatused kaasata üldisesse ja valdkonnaülelisesse käsitusse;
- D. arvestades, et linnade ja maapiirkondade vaheline piir muutub üha hägusamaks ning linnalähedane põllumajandus on üha enam levinud; arvestades, et on väga oluline, et lisaks maaelu arengu poliitikale oleks ka piirkondlik poliitika rohkem maapiirkondadele suunatud, et toetada uuenduslike ja struktuuriprojektide läbiviimist;

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 487.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 320.

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

- E. arvestades, et kehtivas maaelu arengu määruses liikmesriikide käsutusse antud maaelu arengu rahalised vahendid annavad liikmesriikidele ja nende piirkondadele palju arenguvõimalusi, ning arvestades, et praegustes maaelu arengu programmides ei ole neid võimalusi eelarvevahendite nappuse tõttu piisaval määral ära kasutatud;
- F. arvestades, et maaelu arengu määrusega programmiperioodi 2014–2020 kohta laiendatakse liikmesriikidele pakutavaid meetmeid, mille näiteks on meetmed kvaliteetsete toiduainete tootmise toetamiseks, meede territoriaalsete sidusrühmade vahelise koostöö toetamiseks, et kasutada kvaliteetsete kaupade ja teenuste pakkumise kaudu täielikult ära kõiki ressursse, tootjaorganisatsioonide tugevdamine ning meetmed innovatsiooni ja majandustegevuse mitmekesistamise tagamiseks maapiirkondades;
- G. arvestades, et toormetootjate parem integreerimine toiduahelasse kvaliteedikavade, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate kaudu kinnitati ajavahemikuks 2014–2020 maaelu arengu valdkonna prioriteediks;
- H. arvestades, et maaelu arenguga seoses vastab LEADERi käsitlus kõige paremini eri osalejate vahelise koostöö mõistele, säilitades siiski kesksena põllumajandustegevuse, ja arvestades, et kaasatud osalejad saavad ühiselt ellu viia territoriaalset valdkonnapõhist projekti, et rõhutada teatava homogeense piirkonna eripära ja häid tavasid;
- I. arvestades, et maaelu arengu programmides rakendatava praktilise korra ja toetuse liigi valimise üle peaksid otsustama liikmesriigid või nende piirkonnad, kui nad otsustavad piirkondliku kavandamise kasuks; arvestades, et liikmesriikidel on parim positsioon selliste programmide jaoks sobivate rõhuasetuste määramiseks riiklikul või piirkondlikul tasandil;
- J. arvestades, et on võimalik kasutada meetodeid, mis võimaldavad ühiste käsituste kaudu koondada ja kaasata kõiki avaliku ja erasektori sidusrühmi olenemata nende aktiivsuse tasemest, et teha koostööd paljudes valdkondades ja kasutada maksimaalselt ära igale territooriumile omast potentsiaali ühises projektis, mille puhul tuleks eriti tähelepanu pöörata kohalike arengupartnerluste, tootjauhenduste ja -ühistute tähtsusele, kuna nad võivad olla eelispartnerid juurdepääsul kohalikele, piirkondlikele, riiklikele ja rahvusvahelistele turgudele;
- K. arvestades, et edukad ja kõikehõlmavad maaelu arengu programmid võivad avaldada konkreetset positiivset mõju tööhoivele ja ettevõtjate konkurentsivõimele maapiirkondades ning vähendada seeläbi töötuse riski või riski, et maapiirkondades valitseb väikese sissetuleku tõttu äärmine vaesus;
- L. arvestades, et territoriaalsed tippaseme kaubamärgid võivad territooriumide majanduse vastupidavusele ja arengule kaasa aidata, eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevates piirkondades, mägipiirkondades ja äärepoolseimates piirkondades, kooskõlastades üksteisega lahutamatu seotud kvaliteetsete (toidu- ja toiduks mittekasutatavate) kaupade ja teenuste kogumeid, milles avalduvad iga piirkonna eripärad ja eelkõige nende pärand (ajalooline, kultuuri-, geograafiline jm pärand); arvestades, et need kaubad ja teenused on kogumina ainulaadsed ja toovad territoriaalsel tasandil sissetulekut, avades uusi võimalusi kohalikel ja rahvusvahelistel turgudel ning toimides üldise visiitkaardina piirkondade propageerimisel turismisihtkohtadena; arvestades, et nende territoriaalsete kaubamärkide eesmärgiks on teha kindlaks piirkonnad, kes on teinud koostööd ühiste partnerluste ja sünergia loomiseks, et kasutada oma ressursse pikaajaliselt, innustada kohalikke/piirkondlikke tootjaid ja elavdada piirkondade majandust, mis on äärmiselt vajalik maapiirkondade elukvaliteedi ning maa- ja linnapiirkondade vahelise tasakaalustatud arengu tagamiseks; arvestades, et neid ei tohiks segi ajada toidukaupade puhul kasutatava kvaliteedimärgi (kaitstud päritolunimetus), kaitstud geograafilise tähise ja garanteeritud traditsioonilise eritunnusega, millega nad kindlasti ei ole kokkusobimatud ja mida nad hoopis täiendavad; arvestades, et nad peaksid nimetatud kavade edendamisele kaasa aitama nii ELis kui ka sellest väljaspool ning aitama parandada maapiirkondade konkurentsivõimet, avades samal ajal tööhoivevõimalusi;
- M. arvestades, et kaitstud päritolunimetused ja kaitstud geograafilised tähised moodustavad tõhusa süsteemi, mis aitab maaelu ja territoriaalsele arengule märkimisväärselt kaasa lisaväärtuse loomise ja jagamise ning tootjate ja kõikide sidusrühmade ühistegevuse kaudu ja selle kaudu, et asjaomast piirkonda edendatakse kohalikel, piirkondlikel ja rahvusvahelistel turgudel; arvestades, et sellest tulenevalt ei tohiks piirkondlikud kaubamärgid kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise süsteemi mitte mingil juhul asendada ega mingil viisil kahjustada;

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

N. arvestades, et primaar- ja tertsiaarsektori vahelise koostoime edendamise ning toetamise meetmed piirkondlikul ja kohalikul tasandil võiksid aidata tagada põllumajanduse ja turismi säästvat arengut ELis;

O. arvestades, et on vaja luua tõhus turustamisvahend ja seda rakendada, et aidata tõsta piirkondlike toodete konkurentsivõimet, julgustada kohalikke tootjaid ja aidata kaasa piirkondliku identiteedi arendamisele mitte ainult seoses põllumajandusega, vaid ka teiste valdkondadega;

1. peab tervitatavaks Euroopa fondide ühise strateegilise raamistiku määramises sätestatud territoriaalse arengu terviklikku käsitust; märgib vajadust Euroopa eri fondide koordineerimise ja järjepidevuse järele, et tagada harmooniline, kestlik ja tasakaalustatud territoriaalne areng;

2. märgib, et territoriaalne areng kuulub selgesõnaliselt ÜPP eesmärkide hulka, täiendades kahte teist eesmärki, milleks on toiduga kindlustatus ja loodusvarade säästev majandamine ning võitlus üleilmse soojenemise vastu;

3. rõhutab, et põllumajanduspiirkondadel on palju funktsioone, mis ei hõlma mitte ainult põllumajanduse arengut, vaid ka teisi majanduslikke ja sotsiaalseid tegevusi, mis on seotud kohaliku võimekuse ehk oskuste, oskusteabe ja investeerimise arendamisega, et avastada ja rakendada kogu kohalik vara, väärtuslik ja kasutamata potentsiaal ja ressursid;

4. peab tervitatavaks „kogukondlikult juhitud kohaliku arengu“ mõistet ja kutsub liikmesriike üles seda mõistet rakendama ning kõrvaldama kõik takistused ministriumide ja muude selle uudse lähenemisviisi haldamisega seotud haldusüksuste vahel; rõhutab, et haldusmenetlused ei tohiks olla koormavad ega tekitada pädevatele asutustele liikmesriikides lisakulusid;

5. kutsub liikmesriike ja nende piirkondlikke omavalitsusi üles edendama kaasavaid ja dünaamilisemaid juhtimistavasid, mis võimaldavad ellu viia ühiseid territoriaalse arengu projekte, millega on võimalik hõlmata kõik majandussektorid, sh turism ja põllumajandussektoris ka toidu ja toiduks mittekasutatavate kaupade tootmine, näiteks piirkondlikud tarneahela projektid (mis puudutavad lühikesi tarneahelaid, toiduahelaid, kohalikke tapamajasid, põllumajanduslikust biomassist metaani tootmise projekte, keskkonnahoidlikku keemiat, biomaterjale jne), pöörates eritähelpanu mikroettevõtetele ja uutele idufirmadele ning toetudes iga piirkonna pärandiga seotud ja sellele tugineva identiteedi tunnustamise järk-järgulisele protsessile; märgib, et sellised juhtimistavad põhinevad keerulistel partnerlussuhetel sidusrühmade ja struktuuride vahel, kelle töö võiks koonduda territoriaalse tippaseme kaubamärgi mõiste ümber; palub seetõttu liikmesriikidel luua platvorm heade tavade vahetamiseks ja kasutada selleks eelkõige maaelu arengukavadele LEADER käsitusega pakutavaid vahendeid;

6. märgib, et kohalike osaliste vaheline parem koordineerimine võib aidata tugevdada maapiirkondade majandust, eelkõige kõige ebasoodsamates piirkondades, sh mägipiirkondades ja kõige kaugemates, nt äärepoolseimates piirkondades; rõhutab, et territooriumidel oleks kasu paremast korraldamisest, et teha kõikide vastastikku sõltuvate ja solidaarsete sidusrühmade (st põllumajanduse, käsitööstuse ja meistritööga, turismiga, pärandi jms seotud sidusrühmad ning tootjate organisatsioonid ja liidud, kaubanduskojad jne) huvides kindlaks nende poolt pakutavate ressursside (sh varjatud ressursside) täispotentsiaal; märgib, et sellise strateegilise koordineerimise eesmärgiks on ligi meelitada rahalisi vahendeid, sest sellega minnakse kaugemale üksnes sektori või tööstusharu käsitusest ja lähtutakse territoriaalsest aspektist, mis annab uusi tuluaallikaid territoriaalsel tasandil selliste üksikeste täiendavate kaupade ja teenuste turustamise kaudu, mis kajastavad iga territooriumi eripära; täpsustab sellega seoses, et selline territoriaalne juhtimine toetab intellektuaalomandi kaitsest lähtuvalt kindlalt olemasolevate kvaliteedikavadega hõlmatud põllumajandus- ja toidukaupade loomist, väljatöötamist ja edasiarendamist, edendades samal ajal kvaliteetseid teenuseid (mis ei ole saanud ametliku Euroopa tunnustuse osaliseks), millega kaasneb põllumajandustoodete ja teenuste parem vastastikune propageerimine, mille puhul kõik sidusrühmad on solidaarsed, nii et reklaamitakse kõiki kohaliku piirkonna kaupu ja teenuseid;

7. märgib, et kuigi territoriaalse kvaliteedimärgisega püütakse käivitada territoriaalse väärtuse loomise protsessi, mis hõlmaks kaupu ja teenuseid sellistest aspektidest nagu identiteet ja sotsiaalne vastutus, mis oleks integreeriv, mis täiendaks olemasolevaid põllumajandustoodete päritoluga seotud kvaliteedimärke ja looks nendega koostoimet, läheb see märgis kaugemale, sest see on läbiv territooriumi kõikide toodete, kaupade ja teenuste jaoks ning territooriumi ettevõtete, asutuste ja kohalike osaliste juhtimissüsteemi jaoks;

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

8. rõhutab vajadust edendada erinevate piirkondade vahel ühenduste moodustamise vorme sektoritevahelistes partnerlustes, et olla konkurentsivõimeline; tunnustab piirkondlike, riikliku ja Euroopa tasandi esindusorganite, näiteks ühenduste rolli, kes edendavad piirkondlikke märgistusi ja suurendavad ning tugevdavad kasvava piirkonna nähtavust; nõuab, et piirkondlikele märgistusalgatustele kui Euroopa territoriaalse koostöö ja Euroopa rahastamisalgatuste võimalikule ühisele teemale ning piirkonna konkurentsivõime pikaajalisesse elujõulisusse investeerimise vahendile pöörataks suuremat tähelepanu;

9. on seisukohal, et piirkondlik kvaliteedimärgistus peab aitama säilitada Euroopa kui kvaliteetse turismi sihtkoha kuvandit erinevate piirkondlike turismivaldkondade kaudu, nagu taluturism, maaturism, ökoturism ja toiduturism, samuti tööstus-, ajaloo-, loodus- ja kultuuripärand ning jalgrattateed, sealhulgas ühendatult ühistranspordiga; rõhutab, et mingi konkreetse kohaga seotud teenuste jaoks ei ole praegu Euroopa märgist, mis võimaldaks tarbijal ära tunda kvaliteetse turismitoote; soovib sellega seoses aidata kaasa kvaliteediga seotud dünaamika juurutamisele turismisektoris, eelkõige seoses maaturismi ja väikeettevõtetega; on seisukohal, et see võib aidata luua alternatiivi traditsioonilistele sektoritele, nagu põllumajandus ja loomakasvatus; on seisukohal, et iga konkreetse kohaga seotud kvaliteedimärgis peab vastama tehnilisele kirjeldusele, mis tagab kvaliteedi, ning olema loodud olemasolevate märgiste alusel ja neid järgides, näiteks toiduinete nimetused, et vältida võimalikku segiajamist ELi kvaliteedimärgise saanud põllumajandustoodetega;

10. on seisukohal, et sellised algatused nagu Euroopa turismi tippsihtkohtade võrgustik EDEN edendavad konkurentsivõimet, aitavad tänu mikro- ja väikeettevõtjate potentsiaalile arendada piirkonnas säästvat ja kõrgetasemelist turismi ning parandavad kohalike institutsioonide kaasamist, partnerluste sõlmimist ja osalejate mitmekesisust piirkondliku kvaliteedimärgi loomisel; kutsub komisjoni üles lisama maapiirkondade tegevusaladega seotud erinevaid turismiliike vastavatesse meetmetesse ning programmidesse (näiteks EDEN, Calypso jne); rõhutab, et maaturismiga seotud tegevusalasid on vaja toetada sihtotstarbeliste meetmete ja programmidega;

11. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid, et tulevastes maaelu arengu programmides nähakse ette kohased meetmed ja piisavad rahalised vahendid territoriaalse juhtimise heade juhtimistavade ja jätkusuutlike vormide edendamiseks, mobiliseerides ja tugevdades ühisel toimimisel põhinevaid meetmeid: koostöö- (sh jätkusuutlike tootmissüsteemide osas), koordineerimis-, teabevahetus-, võrgustiku-, innovatsiooni-, koolitus-, tootjarühmade, edendamise-, teavitamis- ja investeerimismeetmeid, mis on sätestatud maaelu arengu uutes määrustes; kutsub kohalikke tegevusrühmi üles soodustama LEADER + programmi raames kohalike ja piirkondlike tootjate, teenusepakkujate ja kultuuriasutuste (nt ülikoolid, muuseumid ja teaduskeskused) koostöövõrgustiku loomist, et võimaldada territooriumi kultuuri- ja ajalooaspektide ühendamist piirkondlikus märgises, mis suudaks luua kestva sideme hariduse, teadustöö ja tootmise vahel, luues nii ka kestlikke töökohti;

12. täpsustab, et sellised projektid peaksid olema mitut valdkonda hõlmavad, säilitades siiski kesksena põllumajandustegevuse, ning et neid peaksid hindama arengukavade eest vastutavad pädevad asutused;

13. palub komisjonil toetada liikmesriikide pingutusi territoriaalse tipptaseme kaubamärgi ümber koonduva maapiirkondade koostöö uute vormide tunnustamisel ja edendamisel, kasutades selleks ÜPP reformis sisalduvaid vahendeid, näiteks liidu algatus LEADER, tehnilise abi ja võrgustiku vahendeid, Euroopa innovatsioonialast partnerlust, Euroopa maaelu arengu võrgustikku ning kõiki muid vahendeid, mis vajalikuks osutuvad; selleks et luua ja säilitada lisaväärtust, peaksid need uued Euroopa territoriaalse koostöö vormid põhinema piirkondliku sünergilise toime objektiivsel hindamisel, võttes arvesse sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnamõõdet, jätkusuutlikkust, piirkondlikku identiteeti edendavate majanduslike ja sotsiaalsete (sh turismisektorist pärit) osalejate mitmekesisust ning kõiki konkreetseid kaupu ja teenuseid, mida igal territooriumil võib välja töötada;

14. on seisukohal, et liikmesriikidel peaks olema võimalus seoses nende uute territoriaalse koostöö vormidega kasutada kõiki toidukaupade kvaliteedipoliitikaga seotud maaelu arengu meetmeid, et arendada eelkõige müüki kohalikel turgudel ja lühikesi tarneahelaid ning parandada tootmismeetodite jätkusuutlikkust ja nende alaseid teadmisi, järgides samal ajal ELi eeskirju ning mõjutamata, kahjustamata või nõrgestamata olemasolevaid liidu kvaliteediprogramme (nt kaitstud päritolunimetus, kaitstud geograafiline tähis ja garanteeritud traditsiooniline eritunnus); on seisukohal, et põllumajandusli-

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

ku toidutootmise sektoris peaks territoriaalne tiptaseme kaubamärk piirduma kaitstud päritolunimetuse, kaitstud geograafilise tähise ja garanteeritud traditsioonilise eritunnuse kvaliteediprogrammide edendamisega, kui need on olemas, või toetama nende loomist, kui neid veel ei ole; palub komisjonil, võttes arvesse Euroopa toidukaupade paljude eri märkide ja piirkondlike kaubamärkide suurt arvu, koostada ülevaade konkreetse piirkondliku iseloomuga märgistustest, et vältida võimalikku kahjulikku mõju kvaliteediprogrammidele; on seisukohal, et piirkondliku märgise mõiste peab olema määratletud selgelt, arvestades juba olemasolevate kvaliteedimärkidega (kaitstud päritolunimetus, kontrollitud päritolunimetus, kaitstud geograafiline tähis) seotud positiivset kogemust, ning et topelttöö ja kattumiste vältimiseks tuleks välja töötada kooskõlastatud strateegiad, mis rajanevad ELi tasandil kindlaksmäärataval raamistikul põhineval käsitusel;

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-